

Rapport Kartläggning av Utlandsektorn i FiR

Version Nummer	Datum	Summarisk beskrivning av ändringar
1	090325	Första utkast till slutrapport
2	090401	Utkast1
3	090406	Utkast 2
4	090408	Slutlig version

Innehåll

1	Sammanfattning.....	3
2	Projektet.....	4
2.1	Projektets bakgrund och uppgift	4
2.2	Mål	4
3	Kunder och kundönskemål	4
4	Projektarbete	4
4.1	Vad har förbättrats t.o.m. mars 2009.....	5
4.2	Definitionsskillnader mellan BoP och FiR	5
4.2.1	Koncernlån och koncernhandelskrediter	5
4.2.2	Lån	6
4.2.3	Aktier och andra ägarandelar	6
4.3	Matrisval (Utdata) idag och Förslag till ändringar	6
4.3.1	F 22 Inlåning	7
4.3.2	F331 Certifikat	7
4.3.3	F.332 Obligationer	8
4.3.4	F34 Finansiella derivat.....	8
4.3.5	F.41 Korta lån	8
4.3.6	F42 Långa LÅN	9
4.3.7	F.43 Leasing.....	10
4.3.8	F452 Koncernlån.....	10
4.3.9	F.511 Aktier noterade	11
4.3.10	F.512 Onoterade aktier.....	12
4.3.11	F.513 Andra ägarandelar.....	12
4.3.12	F.52 Fondandelar	12
4.3.13	F.611 Försäkringssparande, liv	13
4.3.14	F.711 Handelskrediter	14
4.3.15	F.712 Koncernhandelskrediter	14
4.3.16	F.799 Övriga obetalda/förutbetalda inkomster och utgifter	14
4.3.17	Tabell: Utlandssektorns uppgifter som väljs i UTDATA f.n.....	15
5	Tidsplan för implementering.....	15
5.1	Kvalitet.....	16
6	Fortsättning.....	16
7	Resursinsats	16
8	Internationell nomenklatur.....	16

1 Sammanfattning

Huvudkälla för sektor Utlandet i FiR är betalningsbalansens finansiella delar och Utlandsställning (IIP). Utöver den används riksbankens balansräkning.

Betalningsbalansen (BoP) sammanställs enligt rekommendationer som har utfärdats av Internationella Valutafonden, IMF, i den nu gällande "Balance of Payments Manual, 5th edition", BPM5. Rekommendationerna gäller såväl kontoplan som begrepp, definitioner, värderingsprinciper etc.

IMF:s rekommendationer är harmoniserade med den standard som gäller för nationalräkenskaperna, NR, SNA 93. I likhet med SNA är begreppen i ESA95/ENS också harmoniserade med BPM.

Harmoniseringen av betalningsbalansstatistiken ska motsvara NR:s utlandssektor. Bortsett från några mindre skillnader (t.ex. mer detaljerad MFI sektorfördelning i FiR, Direktinvesterings- koncept "directional principle" portföljaktiedefinition) är BoP och FiR harmoniserade. Den finansiella balansen i betalningsbalansen skall idealt stämma överens med utlandets finansiella nettotransaktioner i Finansräkenskaperna (sparande) medan utlandsställningen ska stämma överens med nettoförmögenhet.

Utlandsektorn har varit eftersatt i FiR en längre tid varpå kvalitet och innehållet på uppgifter inte är tillfredställande och uppfyller inte de krav som ställs på FiR. Det mesta av uppgifterna som indateras för utlandssektor i FiR -systemet väljs inte som utdata idag. Motsektorernas rapportering och residualberäkningar är i stort sätt de källor som används för utlandssida.

Därför var det angeläget att ta ett helhetsgrepp på problemen med diffar, beräkningar, källor och matrisval. Jag har kartlagt differenser mellan betalningsbalansens finansiella delar/ utlandsställning (IIP) och FIR. Tonviken ligger på klassificering/instrumentfördelning, beräkningar och källor. Det är viktigt att klargöra att det finns tre problemställningar kring varför det finns differenser mellan BoP och FiR:

1. Differenser mellan betalningsbalansuppgifterna och Motsektorernas indata.
2. Definitionsskillnader mellan BoP och FIR.
3. Brister i Matrisval.

Rapporten redovisar hur utlandssektor idag indateras i FiR system, vilken utdata som väljs till publiceringen av finansräkenskaper och presenterar förslag på hur indateringen ska göras i framtiden för att få bättre kvalitet för utlandssektorn i FiR.

Sammanfattningsvis används idag endast några delposter i FiR publicering från utlandssektorn: 1) Certifikat tillgångar för sektor bank och stat, 2) Onoterade aktier för tillgångsstockar för ickefinansiella företag, 3) hushållens Försäkringssparande samt 4) utlandssektorn är residual för bank och statens Obligationsstockar på tillgångssidan.

Förslagen i rapporten är att utlandssektorns uppgifter skall användas i mycket större utsträckning i FiR än idag för att tillgodose kraven från de internationella rekommendationerna och därmed öka kvaliteten i FiR/SR.

2 Projektet

2.1 Projektets bakgrund och uppgift

Bakgrunden till projektet är att utlandssektorn har varit eftersatt i FiR en längre tid med påföljd att kvalitet och innehållet på uppgifter inte är tillfredställande och uppfyller inte de krav som ställs på FiR.

2.2 Mål

Målet med projektet är en total genomgång av betalningsbalansens utlandstransaktioner och utlandsställning, identifiering av problem och framtagning av förslag på nya lösningar och därigenom höja kvalitén på FiR:s finansiella sparande samt förbättra överensstämmelsen mellan reala och finansiella räkenskaper.

3 Kunder och kundönskemål

Projektet är beställt av NR/FSR, och slutanvändare är finansräkenskaperna. Resultatet av kartläggningen ska implementeras i FIR enligt föreslagen tidsplan(se punkt 5).

4 Projektarbete

Så görs idag i FiR:

Bristande konsistens mellan BoP och FiR kan delvis bero på brister i primärstatistiken. I nuvarande underlagsfil för Utlandssektorn som sedan indateras i FiR system bokförs data från olika källor.

Anledning till detta var troligtvis att FiR inte hade kännedom om att data från BoP fanns utan gick enbart på de uppgifter som publicerades i officiella publikationer (utom för några få poster som levererades per mejl från riksbanken). Nedan redovisas några orsaker till nuvarande differenser mellan BoP data och FiR för utlandssektor:

- ❖ Beräkningar, fördelningsnycklar och schabloner som görs för ett antal instrument i utlandssektorn är ofullständiga eller onödiga i FiR.
- ❖ Det saknas fullständig instrumentfördelning i FiR.
- ❖ Transaktioner indateras enbart på restsektor (S9) i FiR utom Obligationer (F332) och Certifikat (F331). Därmed får man inte överensstämmelse med de förändringar i stockar som överlag bokförs per sektor i FiR.
- ❖ Finansiella derivat – transaktioner bokförs netto/netto dvs. antingen som tillgång eller skuld. I BoP finns nettotransaktioner för både tillgång – och skuldsida men uppgifterna används inte i FiR idag.
- ❖ Börsnoterade aktier på tillgångssidan har inte betalningsbalansen som källa utan läggs in manuellt av den handläggare som har hand om Aktier (Nicolai f.n.). Gäller tills vidare, ska ses över i samband med en genomgång av aktieägarmodellen i FiR.
- ❖ Utlandsställningen publiceras halvårs- och helårsvis och i mellanliggande kvartal läggs in föregående stock (UB) i FiR, utom för Statens övriga tillgångar samt MFI- sektorns skulder i obligationer och certifikat.

Uppgiften kom per mejl från Riksbanken (en av de få poster som väljs i matrisen som utdata från utlandets indatering).

- ❖ Registreringen i FIR är manuell och tidskrävande. Tanken är att data ska överföras direkt från Excel via textfil till FIR. Tidsplan för implementering är inte bestämd men det ska göras så fort det är möjligt.

4.1 Vad har förbättrats t.o.m. mars 2009

Numera levereras betalningsbalansens (BoP) grundmaterial som underlag till FiR.

- Transaktions- och stockdata levereras från BFM *kvartalsvis i excelfiler och innehåller rådata*. Transaktionsfilen inkluderar alla instrument i BoP, per Bassektor¹, löptid, SEK/VAL, brutto- och nettoflöden. Stockfilen innehåller samma nedbrytning av data som transaktionsfilen fast för tillgång respektive skuld. Data sammanställs och länkas i utlandets indatering.
- Tidserie från 2006 kv1 har skapats för stockar och transaktioner i utlandets underlagsfil inför indatering i FiR. BoP levererar alltid T+8 (just nu från 2006kv1-2008kv4). Alla värden infogas, alltså ny kolumn infogas samt kopieras och alla länkar uppdateras i filen. På så sätt finns alltid senast reviderad data även om FiR inte publicerar den. Perioder som inte publiceras döljs. Tidserier till 2001 kan levereras från BoP om det skulle behövas.

Förändringar och förslag för sektor utlandet redovisas i avsnitt 4.3. Förändringen i underlagsfilen inför indatering i FiR systemet gäller från kv1 2006 - kv4 2008. I FIR- systemet har bara värden för 2008 kv1-kv4 publicerats.

4.2 Definitionsskillnader mellan BoP och FiR

Definition i BPM för vissa instrument skiljer sig från ENS vilket också är ett skäl att man inte kan få fullständig överensstämmelse mellan FiR och BoP.

4.2.1 Koncernlån och koncernhandelskrediter

Direktinvesteringar (DI) – DI är det enda instrument i BoP som inte bokförs enligt tillgångs -skulds (balansräkning) principen. Detta innebär att det inom samma direktinvesteringsförhållande² finns både tillgångar och skulder. Exempelvis om

¹ Bassektor- I betalningsbalansen finns åtta bassektorer som motsvaras av en sektor i FiR utom MFI. MFI i BoP inkluderar banker m.fl. (banker utom centralbanker, bankfilialer till banker i utlandet, andra monetära kreditmarknadsinstitut, monetära kreditmarknadsföretag, monetära Värdepappersfonder, monetära Värdepappersbolag och fondkommissionärer samt övriga monetära finansinstitut) och bostadsinstitut.

² Direktinvestering definition – Definitionen av direkt investeringar utgår ifrån begreppet ”direktinvesteringsförhållande”, som innebär att det finns ett direkt eller indirekt ägande mellan två företag på minst 10 % röster eller kapital. Alla finansiella transaktioner mellan sådana företag ses som direkt investeringar. Enligt internationell standard redovisas även förvärv och avyttring av fritidsfastigheter som DI. Direkt investering avser finansiella transaktioner och innefattar förvärv, nybildning, följdinvestering inklusive lån, filialetablering samt avveckling av direkt investering. Stockuppgifter för DI redovisas i utlandsställningen och baseras på en årlig undersökning som även mäter vinster. Begreppet DI är internationellt vedertaget inom ekonomisk statistik. Det är ett finansiellt begrepp som inte ska förväxlas med reala investeringar i anläggningar eller maskiner.

en svensk ägare har fordringar på sitt dotterbolag i utlandet och dotterbolag samtidigt har fordringar på moderbolaget minskar ägarens fordringar med skulden till dotterbolaget. Därmed stämmer inte brutto lånefordringar/skulder i BoP med FiR definition. Redovisning överensstämmer med FiR på netto basis. *Den nya BMD4 (OECD Benchmark definition of Foreign Direct Investment, 4th edition) rekommenderar att finansiella fordringar och skulder även ska redovisas enligt balansräkningen och visa brutto tillgångar och skulder och netto transaktioner för varje kategori. När den träder i kraft 2010/2011 kommer FIR- BoP att vara harmoniserad när det gäller koncernlån.*

Finansräkenskaper (FiR) utgår från finansiell tillgång/skuld oavsett om långivare/låntagare är utlandsägt eller inte. I ENS är lån (F4), finansiella tillgångar som skapas när långivare ger lån till låntagare (5.69)

I ENS, 7.51 framgår också att det ”de värden som ska upptas i balansräkningarna hos både långivare och låntagare är de kapitalbelopp som låntagarna avtalsenligt har att återbetala till långivarna”.

4.2.2 Lån

BoP använder sig av SCB:s enkät till *ickefinansiella företag* som täcker företagens lån till och från utlandet, samt bankdepositioner i utlandet. En nedbrytning av posterna mot utlandet görs på land och SEK resp. valuta. BAST- enkäten bygger på fördelning inom/utom koncern. Låneposterna mot utlandet täcker lån där ägarförhållandet till motparten understiger 10 procent eller saknas helt (För BAST är ägargränsen 50 procent).

I BoP görs ingen skillnad på inlåning och lån, allt bokförs som kort/lång Lån.

I ENS karakteriseras lån av följande egenskaper: 1) initiativet till lånet kommer vanligtvis från låntagaren, 2) ett lån är inte överlåtbar, 3) ingen andrahandsmarknad. Lån delas upp på kortfristiga (F.41) och långfristiga (F.42).

Inlåning består av två kategorier: Överförbar Inlåning (F.22) och Övrig inlåning (F.29) och initiativet kommer vanligtvis från långivaren. F.22 omfattar alla transaktioner som omedelbart kan omvandlas till kontanter. (F.29) kan inte disponeras omedelbart eftersom den är bunden för viss tid eller måste sägas upp före uttaget. Innehavare kan vara alla sektorer och utlandet. Utgivare är MFI och utlandet. Se ESA/ENS 5.42–5.49.

4.2.3 Aktier och andra ägarandelar

Enligt BPM5 (Balance of Payments Manual 5 th edition) ska innehav större än 10 procent av aktiekapitalet (BPM6 10 procent av röster) klassas som direkt investering. Definition i ENS av aktier och andra andelar inkl. noterade aktier tar inte hänsyn till ägarandelen (5.86, 5.90) utan representerar äganderätt/kontroll.

4.3 Matrisval (Utdata) idag och Förslag till ändringar

För de flesta instrument bör utlandssektorn vara utdata men då det kan påverka andra poster i matrisen med formel/residual bör ändringar göras i samband med

översyn av övriga matrisval (utdata) i FiR. Efter ändringarna kommer uppgifterna i FiR att stämma bättre överens med BoP, vilket är i linje med internationella rekommendationer om att FiR och BoP ska vara harmoniserade i möjligaste mån. Diskrepanserna minskar vilket är viktigt dels för att få bättre underlag till analyser, dels för kvaliteten i FiR.

Förslag: För att kunna se samband i förändringen av ställningsuppgifterna per sektor (IB-UB) ska Transaktioner som nu bokförs endast på restsektor bokföras *per sektor* (informationen från BoP finns) från 2001 kv1.

4.3.1 F 22 Inlåning

Val av Utdata: Utdata väljs **inte** för närvarande från utlandssektorn. Motsektor, Riksbanken, 121 väljs.

Kommentar: Tidigare bokfördes riksbankens inlåning som lån (F42) vilket numera är ändrat och i FiR- system har ny rad skapats för posten F22 på tillgångssidan under sektor utland. *Data från 2008kv1 är indaterad.* Raden gäller endast riksbank. För MFI finns inte fördelning i BoP på inlåning och lån. In- och ut/upplåning bokförs under kort/långt lån (F41,F42).

Förslag: Nuvarande val kan behållas eftersom det överensstämmer med utlandets.

4.3.2 F331 Certifikat

Val av Utdata: Utdata på *skuldsidan* väljs **inte** från utlandssektorn.

Utdata på *tillgångssidan* från utlandet väljs endast för sektor banker (1221) och staten (1311).

Övriga sektorer tas från Motsektorernas information.

Kommentar: Ny faktisk beräkning görs utifrån BoP stockleverans per kvartal från 2005 kv4. I den redovisas bostadsinstitut (B) och banker m.fl.(M) separat. Övriga Monetära Finans Institut bygger på summa av total MFI minus bostadsinstitut och banker m.fl.(MF-(B+M)). Fördelning mellan sektorer ändras vid varje leverans/revidering från BoP (KPSS) med de faktiska siffrorna. Tidigare skapades schablon genom att Utlandsställningen för MFI sektor multiplicerades med procentandel (21 %, 50 %, 29 %). Schablonen var en bedömning som ändrades marginellt men framgår inte på vilka grunder.

Beräkningar för *staten* gjordes via depåstockar och upplupen ränta, orealiserad kurs som plockats från RKG rapporten. Numera bokförs uppgiften direkt från IIP. Data är mer fullständigt då det inte endast inkluderar uppgifterna från depåhållarna utan också direktrapportering från rapportörer till BFM (stock och transaktioner). *Notera att statens uppgifter läggs in i FiR på totalnivå som sedan fördelas med motpartsinformation. Icke finansiella sektor blir restsektor (residual) när motpartsinformation inte summerar till statens totalsiffra.*

Förslag: Utlandssektorns indatering på tillgångs och skuldsida för alla sektorer. Eventuellt kan man titta lite extra på S12241, Företags- och kommuninstitut, primärdata då de kanske har bättre kontroll på sina värdepapper (VP). BoP/IIP kanske inte har fullständig täckning då det grundas på schablonberäkning.

4.3.3 F.332 Obligationer

Val av Utdata: Utdata väljs **inte alls** för närvarande från utlandssektorn.

Kommentar: Ny faktisk beräkning görs utifrån BoP stockleverans per kvartal från 2005 kv4. I den redovisas bostadsinstitut (B) och banker m.fl.(M) separat. Övriga Monetära Finans Institut bygger på summa av total MFI minus bostadsinstitut och banker m.fl.(MF-(B+M)). Fördelning mellan sektorer ändras vid varje leverans/revidering från BoP (KPSS) med de faktiska siffrorna.

Tidigare skapades schablon genom att Utlandsställningen för MFI sektor multiplicerades med procentandel. Schablon var en bedömning som ändrades marginellt men det framgår inte på vilka grunder.

Notera att statens uppgifter läggs in i FiR på totalnivå som sedan fördelas med motpartsinformation. Utlandssektor blir restsektor (residual) när motpartsinformation inte summerar till statens totalsiffra. Exempel för 2008 kv4 har det i utlandssektor indaterats 381 765 staten har skuld 9 398. Utdata är residual 284 702 (formel).

Förslag: Utlandssektorns indatering på tillgångs- och skuldsidan för alla sektorer utom kanske för staten. Där får vi lita på att statens uppgifter är korrekta.

F331 och F332- Oavsett vilket beslut det tas för utdata så måste vi vara konsekventa. Att använda en källa för certifikat och en annan för obligationer är inte optimalt och leder till differenser och svårigheter att analysera data.

4.3.4 F34 Finansiella derivat

Val av Utdata: Stock Utdata väljs **inte** för närvarande från utlandssektorn.

Kommentar: För närvarande bokförs nettotransaktioner i FiR. Om netto finansiella derivat transaktioner i BoP är positiva bokas de i FiR som finansiella transaktioner på tillgångsidan och om nettot är negativt blir det finansiell skuld. I BoP finns transaktioner för både tillgång – och skuldsida.

Förslag: Transaktioner och Stockar bör bokföras enligt *Utlandets indatering*
Notera att inga transaktioner för finansiella derivat publiceras i FiR för närvarande.

4.3.5 F.41 Korta lån

Val av Utdata: Utdata väljs **inte alls** för närvarande från utlandssektorn.

Kommentar: Fanns inte alls som instrument på utlandssektor. Nya rader är skapade i FiR för korta lån. Posten har indaterats i FiR - system från 2008 kv1.

Icke-finansiella företags lån, mm mot utlandet – Här föreligger definitionsskillnad mellan BoP och FiR. I BoP täcker posten sådant där ägarförhållandet understiger 10 procent. För BAST är ägargränsen 50 procent. BoP använder sig av SCB:s kvartalsenkät till ickefinansiella företag som innehåller en rapportering av transaktioner, stockar och avkastning gentemot andra sektorer, bl.a. utlandet. En nedbrytning av posterna mot utlandet görs på land och SEK resp. valuta. BAST-enkäten bygger på fördelning till/från koncernföretag. Låneposterna mot utlandet

är sådana poster där ägarförhållandet till motparten understiger 10 procent eller saknas helt (För BAST är ägargränsen 50 procent).

Enkäten täcker företagets lån till och från utlandet, samt bankdepositioner i utlandet.

För MFI är BoP:s källa stockar från FMR- systemet, där posterna mot utlandet delats in i lån och övrigt kapital. Till lån räknas t.ex. inlåning, lån, depositioner, repor, finansiell leasing. Flödena beräknas med hjälp av valutafördelning från FMR. I utlandets underlagsfil till indatering i FiR läggs lån från BoP/IIP på Finansiell restsektor som består av Bassektor MFI³ och Övriga finansinstitut från BoP⁴.

För övriga sektorer bygger statistiken i BoP helt på inrapporterade uppgifter från i huvudsak offentliga aktörer (Riksgälden, EKN, kommuner), samt finansiella aktörer, (försäkringsbolag m.fl.), dvs. andra än MFI och icke-finansiella företag. Begreppet lån mm. i betalningsbalansen har här en ganska vid definition och innefattar (enligt anvisningarna); reverslån, krediter i räkning, depositioner, Konton och repor, Upplåning, utlåning, Kapitalisering av räntor, betalning av upplupna räntor

Förslag: Utlandets indatering tillgång/skuld för alla sektorer utom för ickefinansiella företag.

4.3.6 F42 Långa LÅN

Val av Utdata: Utdata väljs **inte alls** för närvarande från utlandssektorn.

Kommentar: Tidigare bokfördes kort och lång löptid *under F42 (lång)*. Långa lån har reviderats i FiR från 2005kv4 men på utdata sidan bara från 2008 kv1.

Riksbanken saknades men ny rad är skapad och indaterats för skuldstockar från 2008 kv1.

Icke-finansiella företags lån, mm mot utlandet – Här föreligger definitionsskillnad mellan BoP och FiR. I BoP täcker posten sådant där ägarförhållandet understiger 10 procent. För BAST är ägargränsen 50 procent. BoP använder sig av SCB:s kvartalsenkät till ickefinansiella företag som innehåller en rapportering av transaktioner, stockar och avkastning gentemot andra sektorer, bl.a. utlandet. En nedbrytning av posterna mot utlandet görs på land och SEK resp. valuta. BAST-enkäten bygger på fördelning till/från koncernföretag. Låneposterna mot utlandet är sådana poster där ägarförhållandet till motparten understiger 10 procent eller saknas helt (För BAST är ägargränsen 50 procent).

Enkäten täcker företagets lån till och från utlandet, samt bankdepositioner i utlandet. Den täcker därmed inte allt som ingår under posten Övrigt Kapital Se även 4.2.

MFI - Från januari 2005 används FMR som källa i BoP:s. Ställningsvärden mot utlandet har delats in i lån och övrigt kapital. Till lån räknas t.ex. inlåning, lån, depositioner, repor, finansiell leasing. Till övrigt kapital räknas interimsposter

³ MFI gäller bara utlandsdelen dvs. svenska MFI:s fordringar på utlandet respektive utlandets fordran på svenska MFI.

⁴ Övriga finansinstitut gäller bara utlandsdelen dvs. svenska Övriga finans institutens fordringar på utlandet respektive utlandets fordran på svenska Övriga finans instituten.

(avslutade men ej likviderade affärer), mellanhavanden med filialer mm. Flödena beräknas med hjälp av valutafördelning från FMR. I utlandets underlagsfil till indatering i FiR läggs lån från BoP/IIP på Finansiell restsektor som består av Bassektor MFI⁵ och Övriga finansinstitut från BoP⁶.

För övriga sektorer bygger statistiken i BoP helt på inrapporterade uppgifter från i huvudsak offentliga aktörer (Riksgälden, EKN, kommuner), samt finansiella aktörer, (försäkringsbolag m.fl.), dvs. andra än MFI och Ickefinansiella företag. Begreppet lån mm. i betalningsbalansen har här en ganska vid definition och innefattar (enligt anvisningarna); reverslån, krediter i räkning, depositioner, Konton och repor, Upplåning, utlåning, Kapitalisering av räntor, betalning av upplupna räntor

Förslag: Utlandssektorn, tillgång/skuld, för alla sektorer utom för icke-finansiella företag.

4.3.7 F.43 Leasing

Ingen separat uppgift finns i BoP. Finansiell leasing inkluderas i lån/koncernlån.

4.3.8 F452 Koncernlån

Val av Utdata: Utdata väljs **inte** för närvarande från utlandssektorn.

Kommentar: Här föreligger en definitionsskillnad mellan BoP/FiR. Se punkt 4.2.

1. I BoP nettas fordran mot skulden inom samma direktinvesteringsförhållande medan man enligt ENS utgår från koncernföretag med utländsk- respektive svensk adress (långivare respektive låntagare inom koncernen). Dessutom för Bastleverans (BB-BAST) till BoP är definition för lån där ägarförhållanden till motparten överstiger 10 procent medan i BAST är ägargränsen 50 procent. Bastens uppgift bokförs och väljs i FiR och då endast på *ickefinansiella* företag(S11). Koncernlån stockar bokförs i BoP på icke finansiella företag (S11) fram tills den årliga direktinvesteringenkäten (DI enkät) för tillgångar och skulder är klar. Vid utfallet revideras prognosen och fördelas på rätt sektor enligt utfallet. DI definitionen kan leda till negativa lånestockar för vissa sektorer vilket är i linje med definitionen i BoP medan man i FiR inte kan ha negativa tillgångar eller positiva skulder.

Tidigare användes en procentsats för att beräkna koncernlån baserad på antagande att xx % av totala DI var koncernlån. *Procentsatsen är numera ersatt med verkliga värden för koncernlån från BoP som också redovisas på flera sektorer än ickefinansiella företag (den årliga DI- undersökningen vänder sig till alla aktörer som har utländska direktinvesteringstillgångar eller skulder).*

Transaktioner i BoP baseras på månadsvis direktrapportering från aktörer som ingår i BFM urvalsundersökning. Alla stora börsföretag och företag med stora finansiella direktinvesteringstillgångar/skulder är månadsrapportörer.

⁵ MFI gäller bara utlandsdelen dvs. svenska MFI:s fordringar på utlandet respektive utlandets fordran på svenska MFI.

⁶ Övriga finansinstitut gäller bara utlandsdelen dvs. svenska Övriga finans institutens fordringar på utlandet respektive utlandets fordran på svenska Övriga finans institut.

Rapporteringen inkluderar även stockar men uppgiften används f.n. inte i publiceringen av BoP. Mellan årliga undersökningar görs prognos på posten. Se ovan.

Förslag: Trots definitionsskillnad så föreslår jag att vi använder utlandssektors uppgifter utom för ickefinansiella företag. Möjligheten finns att få en uppdelning på tillgångar och skulder inom respektive direktinvesteringsförhållande från BoP men jag föreslår att vi avvaktar till den nya BMD4/BPM6 implementeras.

Att fundera över: Under förutsättning att utlandets indatering används framöver ska vi då vid negativa tillgångslån på en sektor flytta uppgiften till skuldsidan och positiva skulder till tillgång?

4.3.9 F.511 Aktier noterade

Val av Utdata: Utdata väljs för närvarande endast på skuldsidan från utlandssektorn.

Kommentar: Börsnoterade aktier på tillgångssidan som bokförs på restsektor väljs inte från utlandssektorn. Indatering i FiR sköts av den som har hand om Aktier (Nicolai f.n.). Här föreligger också skillnad mellan BoP definition av portfölj-kontra direktinvesteringar och ESA:s uppdelning på noterade/onoterad aktie. Börsnoterade svenska och utländska aktier som ingår i direktinvesteringar räknas fram i fördelningsnycklar för utlandssektor.

För den del av börsnoterade svenska aktier (F5112, som indateras i FiR på restsektor (S9) och som ingår i direktinvesteringar i Sverige (tillgångssida i FiR) beräknas. Beräkningen bygger på aktiekurser per den sista dagen i månaden. Källa för aktiekurser är ekonomisk press (t.ex. DI, DN). De utlandsägda svenska börsnoterade bolags antal aktier multipliceras med aktiekurs som sedan multipliceras med utländsk ägarandel. På så sätt beräknas börsvärde för den utländska delen. Sammanställningen görs fortsättningsvis per kvartal.

Uppgiften för F.5112, tillgångsstockar saknades i FiR -system och är nu indaterad från 2008 kv1. Inga transaktioner för tillgång väljs från utlandssektorn. Transaktioner för utlandssektorn läggs in av ansvarige för Aktier och väljs som utdata.

(utlandets uppgifter tillgång kv4 2008: stock 112 398, trans:-44 853).

Den del av börsnoterade utländska aktier, F5111, som ingår i direktinvesteringar i utlandet (skuldsida i FiR) finns en ganska subjektiv bedömning att ca 7 % av totala egna kapitalet för svenska direkta investeringar i utlandet är börsnoterade. Det finns ingen källa för att ta reda på hur mycket av de svenska direktinvesteringsaktierna i utlandet är börsnoterade.

Uppgiften för F.5111, skuldstockar och transaktioner i FiR är nu reviderade i utlandssektor från 2004 kv4 och väljs som utdata på totalen. Skillnaden läggs på fonder (F5209).

Tidigare användes i FiR fast belopp för antagande om noterade bolag som också var/är direktinvesteringsföretag. Samma fasta belopp gällde både för svenska och utländska aktier från 2004!

Förslag: Nuvarande utdata väljs för tillgångsidan med tillägg att utlandssektorns del för restsektor bör väljas (F5112). För skuldsida som indateras på restsektor bör utlandssektorn väljas för stock och transaktion.

4.3.10 F.512 Onoterade aktier

Val av Utdata: Utlandssektorn väljs för T/S stockar dock inte för transaktioner.

Kommentar: Onoterade aktier för tillgångs – och skuldstockar baseras på en fördelningsnyckel:

- Tillgångsstock i BoP (skuld i FiR) är lika med eget kapital från svenska direktinvesteringar i utlandet (DIU i BoP) minus beräknade börsnoterade Direktinvesteringar i utlandet) *multipliserat* med total DIU från utlandsställning i BoP.

Utlandssektors data för tillgångsstock bokförs på icke-finansiell sektor och väljs som utdata för F.5121 för tillgångsstockar och transaktioner i FiR. Posten är nu reviderad från 2004 kv4.

(utlandets uppgifter tillgång kv4 2008: stock 1 181 602, trans: -4 276 (Aktier 44 853).

- Skuldstock i BoP (tillgång i FiR) är lika med eget kapital från utländska direktinvesteringar i Sverige (DIS i BoP) minus beräknade börsnoterade Direktinvesteringar i Sverige) *multipliserat* med total DIS från utlandsställning i BoP.

Stockar väljs från utlandssektorn men inte transaktioner. (S11+S12 väljs enligt grön formel)! F.5121 skuldstockar och transaktioner i FiR är reviderade från 2004 kv4 och utlandet väljs som utdata från S22.

(utlandets uppgifter skuld kv4 2008: stock 2 157 000, trans:68 690).

Anm. För beräkning av börsnoterade DI aktier se beskrivning under punkt 4.3.9.

Förslag: Utlandssektorn.

4.3.11 F.513 Andra ägarandelar

Val av Utdata: Utlandssektorn väljs inte alls.

Kommentar: Riksbankens reservposition i IMF används som källa i utlandets indatering för skuldsidan och tas från Riksbankens balansräkning via Mariannes rapport. Samlas inte separat i BoP. Övriga internationella organisationer läggs i BoP under posten "Övrigt kapital" och bokförs i FiR under F.79 (se 4.3.16).

Förslag: Utlandssektorn.

4.3.12 F.52 Fondandelar

Val av Utdata: finns inte för närvarande. Det finns inte heller rader för denna post i FiR systemet just nu. Utdata för utlandssektor tas från motsektor /residual..

Kommentar: Stockar - I den årliga undersökningen från BoP om svenska placerares innehav av utländska portföljtillgångar⁷ (CPIS), särredovisas innehav i utländska aktier och fondandelar. För fondandelar finns årsdata från 2002-2007 (prognos för 2008) och för aktier 1989-2007 (prognos för 2008). Fondandelar samlades i BoP innan kv4 2006 under portföljaktier och kunde inte särskiljas från aktier. Från kv4 2006 läggs prognoser in kvartalsvis för fondandelar som baseras på senaste utfall av CPIS

Från december 2006 förändrades BoP insamling av portföljaktier till att separera fonder och aktier.

Källa för svenska fonder är SCB- FMR, som publicerar fondstatistiken. För övriga perioder beräknas stocken för svenska fonder beräknas med hjälp av en kalkylering i Excel ("snurra"). Det är två faktorer som påverkar värdet på stocken: värdeförändring för vilken används AFGX prisindex samt flöden. Handel med fondandelar (transaktioner) och läggs in i snurran. Svenska fonder (tillgång i FiR) bokförs endast på sektor Övriga finansinstitut i BoP.

Källa för utländska fonder är som sagt årlig undersökning som läggs på december månad. För mellanliggande perioder beräknas stocken för utländska fonder med hjälp av en "snurra".

Transaktioner – Handel med fondandelar (transaktioner) samlas in månadsvis från direkttrapportörer (banker, fondkommissionärer, försäkringsbolag, PPM, m.fl.)

Förslag: Översyn och framöver att börja använda Utlandssektorns uppgifter.

4.3.13 F.611 Försäkringssparande, liv

Val av Utdata: Utlandssektorn väljs för hushållssektor (S14) på skuldsidan.

Kommentar: I BoP bokförs Livförsäkringstillgångarna i utlandet på under posten Övrigt kapital. Flöden dvs. kapitaldelen av livförsäkringar rapporteras kvartalsvis från UI till BoP. Ersättningar betraktas i sin helhet som finansiella transaktioner. Stockvärdet av livförsäkringarna beräknas i en "snurra" baserat på: Ackumulerade flöden och Index för aktier och obligationer.

Kort beskrivning av beräkningen:

Genom att utgå från en ingående total stock och ta hänsyn till utveckling av 1)Avkastning på aktier 2)Avkastning på obligationer och 3)Flöden under en period kan en utgående total stock beräknas.

Till beräkning av Avkastning på obligationer används (CITI group Government Bond Index 7-10 year, Total Return, SEK(ew: wld14770) och till Avkastning på aktier används msci: deba892400 MSCI, AC World, Gross, Index, SEK.

I beräkning av stocken antas att tillgångarna är jämt fördelade mellan aktier och obligationer. Dessutom antas att innehaven av aktier respektive obligationer är viktade efter lämpligt valda världsindex.

Livförsäkringsskulden saknas i BoP pga. nettoflöden kan leda till negativa landstockar när inflöde är större än utflöde. BoP (riksbanken) ska ta beslut/ställning till om utflöde av betalda ersättningar gällande tecknade kapital-

⁷ Portföljinnehav inkluderar aktier(ägendet lägre än 10 procent av aktiekapitalet eller rösterna) och räntebärande värdepapper.

och livförsäkringar ska ackumuleras till hushållssektorns tillgångar medan inflöde ska ackumuleras till hushållssektorns skulder.

Förslag: Utlandssektorn dvs. oförändrat.

4.3.14 F.711 Handelskrediter

Val av Utdata: Utdata väljs **inte** för närvarande Utlandssektorn.

Kommentar: Handelskrediter i BoP baseras på en undersökning från SCB, HKU, för icke-finansiella företag och bokförs under "Övrigt kapital"(OBS! gränsdragning 50 % ägande). H-krediter erhålls per kvartal fördelade på Stockar/flöden, Fordringar/skulder samt Inom/utom koncern.

Handelskrediter erhålls med 3 månaders eftersläppning. Prognos läggs in för stockar och är samma som föregående kvartal medan flöden = 0 i avvaktan på utfall.

BoP och FiR får alltså uppgifter från samma källa men BoP får preliminär data till publicering som är tidigare än FiR. Därför stämmer inte icke-finansiella och utlandssektorns siffror exakt.

Förslag: Icke-finansiell sektor eftersom den är mer definitiv än BoP.

4.3.15 F.712 Koncernhandelskrediter

Val av Utdata: Utdata väljs **inte** för närvarande från utlandssektorn.

Kommentar: Samma källa som för icke-finansiella företag dvs. HKU. Uppgifterna till BoP är preliminära vid första leveransen liksom för handelskrediter (F711). I BoP görs en fördelning på koncernhandelskrediter för svensk och utländsk koncern i BoP. Här gäller samma definitionsskillnader som för koncernlån.

Förslag: Icke-finansiell sektor.

4.3.16 F.799 Övriga obetalda/förutbetalda inkomster och utgifter

Val av Utdata: Utdata väljs **inte alls** för närvarande från utlandssektorn.

Kommentar: Denna post i FiR motsvarar "Övrigt Kapital" i BoP" som inkluderar Övriga tillgångar/skulder, Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter samt Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter.

Under Övrigt kapital finns:

- ❖ *MFI-* interimsposter (avslutade men ej likviderade affärer) och mellanhavanden med filialer. Från januari 2005 är källan stockar från FMR- systemet.
- ❖ *Statens tillgångar i Internationella Organisationer* - Huvuddelen i denna rapportering avser svenska statens insatser i internationella organisationer och utvecklingsbanker. Skall enligt BoP manualen behandlas som Övrigt Kapital och inte eget kapital. Dessa kapitalinsatser tar formen av utfärdande av skuldebrev som deponeras hos Riksbanken (ändras inom

kort till Riksgälden). Rapporten täcker även ränta och amortering på bilaterala U-krediter. Bilaterala U-krediter utges inte längre.

- ❖ Livförsäkringssparande i utlandet *förs till hushållssektorn i FiR (F611).*

Förändringar gjorda i FiR fram till mars 2009:

- Schablonfördelning (%) som tidigare gjordes i FiR för lån och övrigt är ersatt med faktiska siffror från BoP.
- Det fanns inga rader för sektor MFI och staten under denna post i FiR - systemet.
 - ✓ För **MFIs** Övrig tillgång/skuld skapades rad "finansiell restsektor" (S129) som nu **visar MFI:s** (Utgående balans +Transaktioner) övriga kortfristiga skulder.
 - ✓ **Statens** Övrig tillgång/skuld redovisades i FiR under långt lån (F42). Men posten består av lån och övrigt kapital. Posten delades upp på Kortfristigt lån (F41) och Övriga (F799). Den delen som är F799 visar nu Utgående balans +Transaktioner och resten bokförs under kort lån. Indaterats i FiR system från 2008kv1-2008kv4.

Förslag: Utlandssektorns indatering.

4.3.17 Tabell: Utlandssektorns uppgifter som **väljs** i UTDATA f.n.

POST	NAMN	SEKTOR	MOTS. NAMN	TILLG. STOCK	TILLG. TRANS	SKULD STOCK	SKULD TRANS
F22	Inlåning överför.	S12	riksbanken				
F331	Certifikat		Bank, stat	S12+S13	S12+S13		
F332	Obligationer		stat	residual			
F34	Fin. derivat						
F41	Korta Lån						
F42	Långa Lån						
F43	Leasing						
F45	Koncernlån						
F451	Kc hand.kredit						
F5111	Noterade aktier	S9				SO	
F5112	Noterade aktier	S22					
F5121	Onoterade aktier		Ickefin.	S11		S9	
F513	Andra ägarandel.						
F52	Fondandelar	S2					
F611	Förs.spar liv	S14	Hushåll			S14	S14
F711	Handelskred	S11					
F712	Koncern HK	S11					
F799	Övr. obet/förb						

5 Tidsplan för implementering

Om matrisvalsöversyn är klar ska implementeringen ske till november 2009. Det bör ske etappvis men förslagsvis kunde förändringar för Lån (F.41 och F.42) genomföras till kvartal 2 publicering för perioden 2001-2009 kv.1.

5.1 Kvalitet

Kvalitén kommer att förbättras avsevärt dels genom att vi har en nästan enhetlig källa som harmoniserar med ENS dels att tidserier uppdateras automatiskt genom länkning av data. Arbetsbördan i form av manuellt arbete minskar vilket ger utrymme för vidare utveckling.

Instruktioner för utlandets underlagsfil är skrivna medan beräkningsdokumentation för schablon/fördelningsnycklar inte är helt klar (2009-04-02).

Risker med mallen för tidserier - Om BFM ändrar dimensioner i dagens Kontoplanleverans fungerar inte länkar i utlandets underlagsfil som skapades i Excel. Detta är en temporär lösning som också är personberoende eftersom man måste ha kännedom om BoP insamlingssystem/variabler. Därför är det angeläget om snar skrivning av SLA till BFM med kravspecifikation till FiR.

6 Fortsättning

Elektronisk/automatisk överföring av data till FIR- system.
SLA för BoP leveranser ska skrivas under våren.

7 Resursinsats

Maria Falk 80 % sedan oktober 2008.

Nicolai Nystrand har varit till stor hjälp.

Fram till att implementeringen är helt klar kommer det att krävas fortsatt stora insatser.

8 Internationell nomenklatur

Utdrag ur manualer

ESA95 fastslår i 1.07 b att i likhet med SNA är begreppen i ENS harmoniserade med internationella riktlinjer för annan ekonomisk statistik, särskilt IMF:s betalningsbalansmanual (BMP).

MUFA-”However, this harmonization requirement does not necessarily imply that the measurement of concepts should be fully similar both in ESA95 accounts and in BOP accounts”.

Betalningsbalansen omfattar enbart *transaktioner*, vilket innebär att sådana förändringar av finansiella tillgångar och skulder som beror på orealiserade pris- och valutakursändringar exkluderas. Transaktionerna ska redovisas vid transaktionstillfället, dvs. när de svenska aktörerna gör noteringar i sina egna böcker. Detta innebär t.ex. att räntor redovisas på upplupen basis. Redovisningen ska ske till marknadsvärde och omräkning av valutakurs till transaktionsdagskurs. Parallellt med betalningsbalansen sammanställs också en *utlandsställning* (International Investment Position), dvs. stockuppgifter över samtliga inhemska

sektorerers tillgångar och skulder gentemot utlandet. Stockuppgifterna redovisas till marknadsvärde, dvs. hänsyn har tagits till värdeförändringar.

Begrepp och samband

– *Finansiellt nettosparande = Bytesbalans + Kapitalbalans.*

– *Finansiell balans (Financial Account), täcker förändringar av finansiella tillgångar och skulder gentemot utlandet*

– *Utlandets. finansiella sparande motsvaras definitionsmässigt av bytesbalanssaldot med omvänt tecken.*

– *Finansiellt sparande enligt FiR är summan av transaktioner i finansiella tillgångar minus summan av transaktioner i skulder= Fin transaktioner i BoP*

– *Den finansiella balansen i betalningsbalansen skall idealt stämma överens med utlandets finansiella transaktioner i finansiella nettotransaktioner.*

– *Summa finansiella tillgångar= summan finansiella skulder, totalt och för varje finansobjekt. Summa finansiellt sparande över alla sektorer = noll.*

– *Netto förmögenhet i FiR = Utlandsställning i Bo(t-s)*

– *Finansiellt sparande enligt reala NR= inkomster minus utgifter.*

*N:\Finansmarknad\23-FiR\70-Dokumentation\Instrumentdokumentation\S2
Utland\Slutrapport Kartläggning Utlandssektorn i FIR.docx*